

Szőcs Géza

A HALFÁCÁNOK
avagy
megfigyelések különböző népesek életéből"

Istenem!

Annyit fohászoktunk Hozzád, mégis mindig elveszítjük a háborút. Holnap újra hadba szállunk, olyan csatát vívunk, amely valóban nagy. Mindenképpen szükségünk van a segítségedre, s ezért meg kell mondanom: roppant nehéz ügy ez a holnapi csata. Nem gyerekeknek való. Ezért nagyon kérlek, ne a Fiadat küldd el hozzánk segítségül.

Jöjj el Te Magad.

(Kočának, a grikua törzs főnökének imája az afrikanderekkel vívott 1876. évi csata előtt)

*Ryszard Kapuscynski: Futballháború
Európa Könyvkiadó, Budapest, 1988*

**1996. augusztus 18-án a Lágymányosi hid budai hídfőjénél gránit-táblát avattak, amelyre Szőcs Géza négy verssora van felvésve. Az ez alkalomból rendezett ünnepségen hangzott el a Halfácánok záródarabja, amely később a C.E. T. című folyóiratban jelent meg. A Halfácánok megjelenik Szőcs Géza nemsokára megjelenő, Az allegóriás ember című könyvében is.*

1.

Tájkép harcosokkal

Nagyon igyekeztek szegények; minden erejüket megfeszítve próbálták megérteni, mi történik velük. De hát semmi esélyük nem volt rá. Még arra sem voltak képesek, hogy például megkülönböztessék a duzzasztógátat a búbánattól. Ott gyülekeztek az erdei tisztáson. És háromkirályaiktól sem reméltek már egyebet, csak azt, hogy soha többé ne hallassanak magukról.

2.

Izgatottság a halállományban

Rossz hírek borzolják a halállomány kedélyét.
A kormány le akarja csapoltatni a tavat.
Ragadozók szaporodtak el a környéken.
A meteorológusok is rossz időt jósolnak.
Mindeközben gyilkos viszályok
dúlnak a Halezredések Tanácsában.
Egyéb kellemetlen hírek is járnak.
A halállomány rosszkedvű.

3.

A hallegény éneke

A hallegény egy éjszaka így énekelt
egy halleánynak:
Ha majd partraszállsz,
hozz nekem
üveggyöngyöket...

4.

Az anyai szív

Gyermekét rábízta az ismert
szervkereskedőre, hogy segítse őt boldogulni
ott, a messzi nagyvárosban. Anyai szíve, ha a
kereskedő nagyritkán megjelenik, repesni
kezd és áhítattal hallgatja, milyen jól megy
sora kicsinyének ott a városban. Aztán este,
a tűznél, a halfácánok népe önkívületben
énekli a törzsi dalokat és hosszan élteti a
hagyományokat.

5.

Harci dal

Ezer fáta, ezer fátum
ezerjófű, rezervátum!

6.

A nyírfák

Imperátor, imperátor!
bölc s legyél és legyél bátor!

Vezess minket, imperátor!
Vezess el minket Angliába,
Galileába,
Galliába!

Háromkirályok! Imperátor!
Mért nem fázik a nyírfa lába
Galileába',
Galliába'?

Galileában,
meg van írva,
Galileában
nincsen nyírfa.

És Galliában vannak nyírfák?

Vannak bizony. Még Julius Caesar
is látta őket.

7.

**Közelkép: a populáció,
amint nagyon figyel**

Azt mondják, valakik érkeztek tegnap,
úgy hallszik, háromkirályok jöttek.

Sokan várják őket a parton:
figyelnek nagyon, szájuk tátva.

Koraszülöttek,
bennszülöttek.

Ti boldog hajósnépek!

Ti boldog hajósnépek
e folyam széles vállán
kik erre jártok majdan
egy gyors futású gályán,
kik erre hajóztok majd
de vitorlátok árnya
már mibennünk szaladgál
mintha kísértet járna:
ti szerencsés hajósok,
gondoljatok a népre
mely itt lakozott egykor
csak nem tudta, mivégre.